

Fiskeundersøgelse i Rudesø

Rudesø 23. Oktober 2020

Indledning

Manglende data fra Rudesø

I forbindelse med projektet ”Atlas over danske ferskvandsfisk” blev der undersøgt mange søer og vandløb i Danmark. Herunder flere søer i området omkring Holte, men altså ikke selve Rudesø. Derfor er det også i vores interesse, at få ny opdateret viden om Rudesø.

Skånsom fiskeundersøgelse

Normalt foretages standardiserede fiskeundersøgelser i august og september med oversigtsgarn, der har forskellige maskestørrelser, så der både kan fanges små og store fisk. Fiskeriet med oversigtsgarn har den fordel, at fangsten kan sammenlignes med andre fiskeundersøgelser, men har til gengæld den meget store ulempe, at langt størstedelen af fangsten dør af at blive fanget i garnene. Ikke ideelt til småsøer, hvor man ofte ønsker så lille påvirkning af fiskebestanden som muligt i forbindelse med sådanne undersøgelser. Vi har derfor i en lang årerække brugt fiskefælder, der er en slags ruse, hvor fangsten let og smidigt kan oparbejdes. Efterfølgende kan fangsten genudsættes med en meget lille dødelighed. Fiskefælderne er ganske gode til at give et overblik over fiskesammensætningen på en skånsom måde.

Kort om Rudesø

Rudesø er skønnet til mellem 1,25-1,5 ha med en gennemsnitsdybde på cirka 3 meter og en maksimaldybde på lige under 7 meter blev målt med ekkolod i forbindelse med fiskeundersøgelsen.

Undersøgelsen

10 fiskefælder med en madding overvejende bestående af rasp og dåsemajs blev sat den 22. Oktober til den 23. Oktober, så de fiskede i godt 22 timer. Redskaberne blev placeret fra 1 meters dybde ud til over 6 meter.

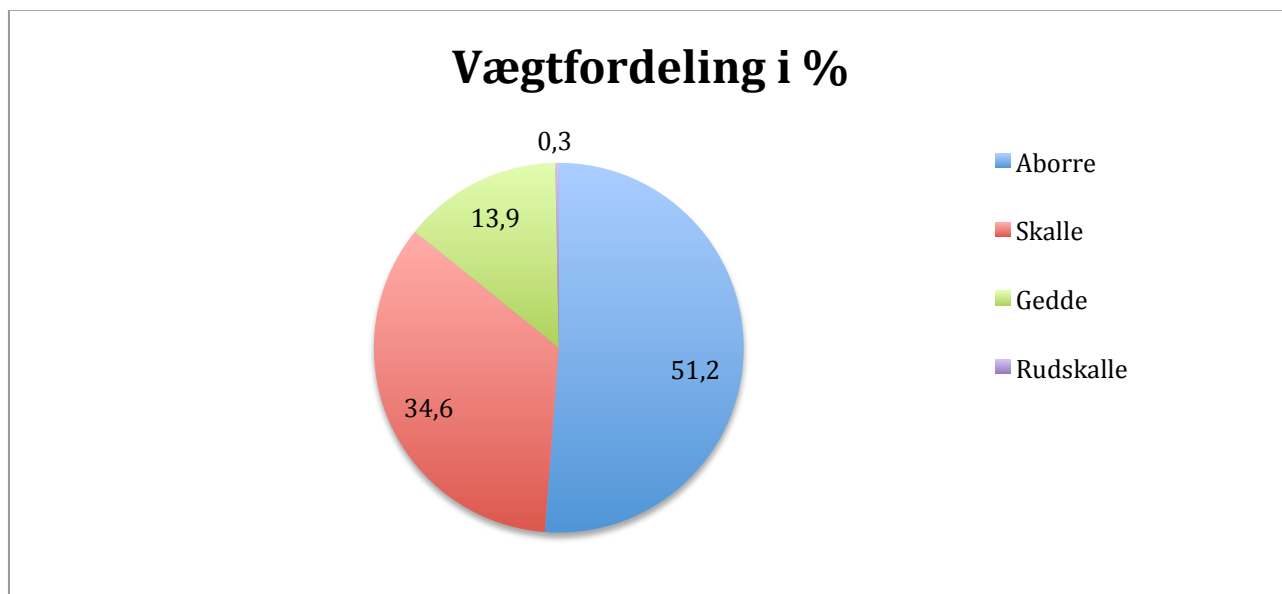

En af de fiskefælder der blev benyttet til undersøgelsen.

Resultater

Der blev totalt fanget 53 individer fordelt på 4 fiskearter – gedde, aborre, skalle og rudskalle.

Derudover blev der fanget 1 enkelt signalkrebs. Der var fangst i 9 ud af de 10 fiskefælder. Kun den fiskefælde placeret på over 6 meter vand var helt tom. Den totale fangst var 6020g og fangsten var vægtmæssigt domineret af aborrer, mens den antalsmæssigt var domineret af skaller.

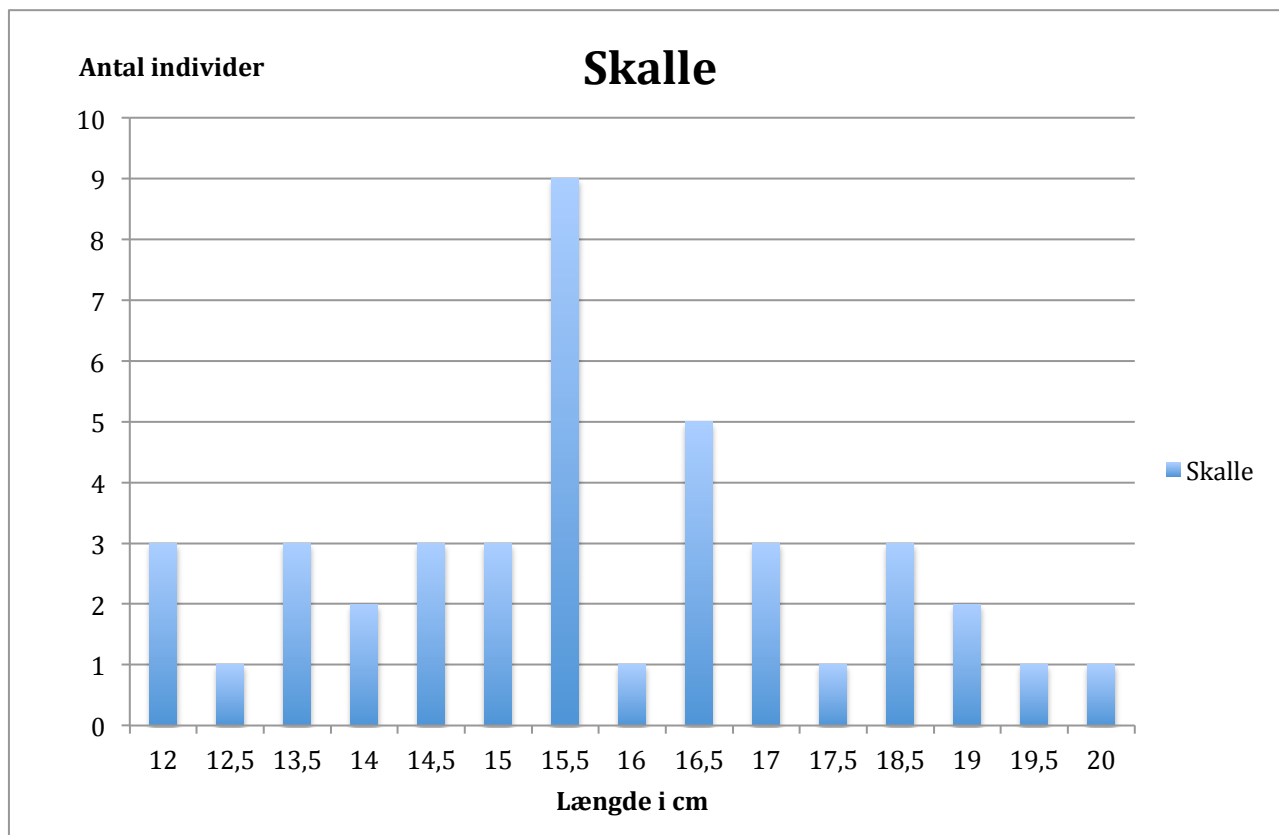

Skalle (*Rutilus rutilus*)

Der blev totalt fanget 41 skaller med en samlet vægt på 2080g. Skallerne var alle mellem 12-20 cm.

En skalle fra Rudesø.

Rudskalle (*Scardinius erythrophthalmus*)

Der blev kun fanget 1 rudskalle på 13,5 cm og 20 g.

Rudskallen kendes fra skallen på, at den har underbid og at bugfinnerne hæfter langt foran rygfinnen.

Gedde (*Esox lucius*)

Der blev fanget 1 gedde på 46 cm og 840 g.

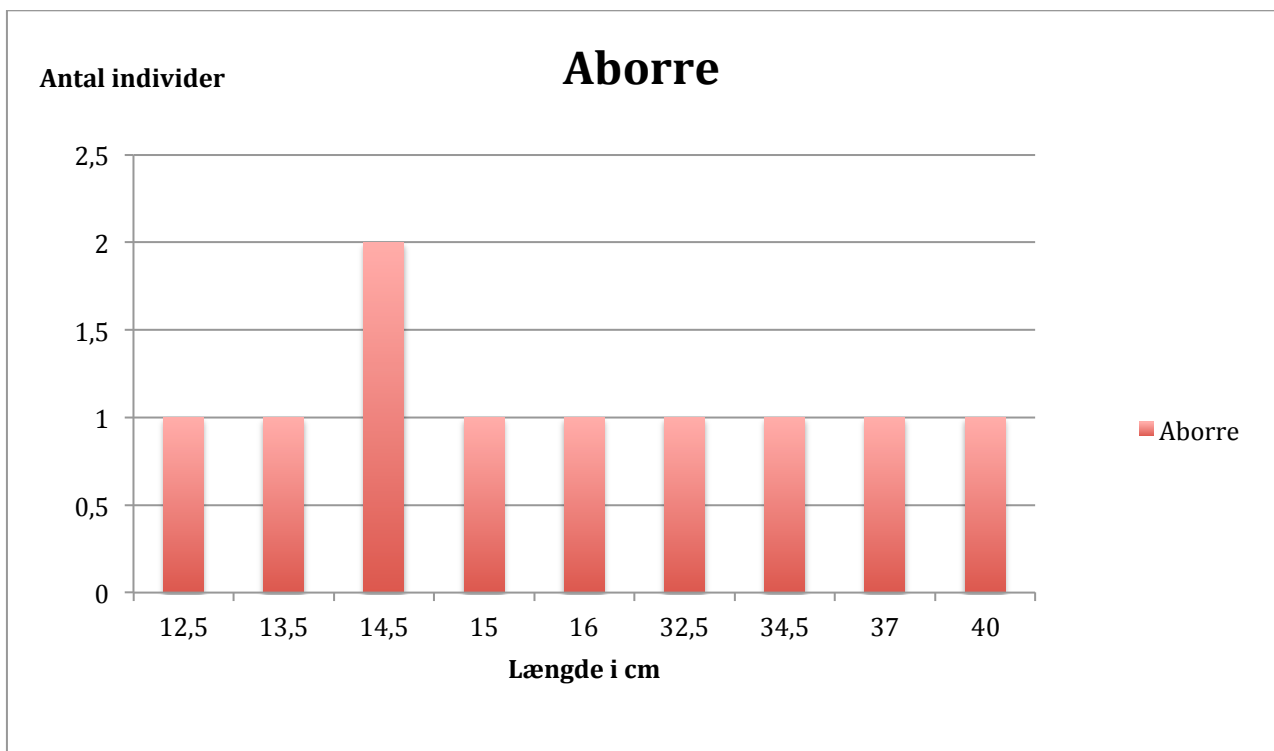

Aborre (*Perca fluviatilis*)

Der blev totalt fanget 10 aborrer med en samlet vægt på 3080g. Aborrerne lå fra 12,5-40 cm.

En mindre aborre fra Rudesø.

Vurdering af fiskebestanden

Kigger man udelukkende på fangsten i fiskefælderne, så er fiskesammensætningen noget nær det optimale. Fordelingen af store aborrer i mange forskellige størrelser tyder på en sund bestand af rovlevende aborrer med en fin rekruttering, hvilket betyder, at der løbende kommer nye rovlevende aborrer til. Det er ganske få vande, hvor der bliver fanget så mange aborrer over 30 cm på så få fiskeredskaber, som der er anvendt i denne mindre fiskeundersøgelse. Fraværet af skaller over 20 cm kan desuden meget vel skyldes, at aborrebestanden, sammen med søens gedder, har en markant regulerende effekt på søens mange skaller.

En af Rudesøs vigtige rovlevende aborrer.

Fangsterne skal dog tages med visse forbehold, da de fleste af søens karpefisk typisk er mere aktive fra maj til september. En fiskeundersøgelsen foretaget i slutningen af oktober kan derfor have underestimeret mængden af karpefisk og uden tvivl medført, at ikke alle arter er registreret. Et par lokale berettede, at der også findes suderer i søen og det kan ligeledes ikke udelukkes, at der også kan være andre karpefisk, som regnløjer, karper, karusser og måske endda brasener i søen, da de findes i flere af de nærliggende søer som f.eks. Løjesø, Agersø og ikke mindst i Mølleå-systemet. Det vil dog kræve en lidt større undersøgelse med flere redskaber inden for perioden maj-september. Det kan heller ikke udelukkes, at der kan være sandarter tilbage i søen såvel som tilstedeværelsen af ål.

Krebs

I forhold til bestanden af den invasive signalkrebs (*Pacifastacus leniusculus*) er det ikke realistisk, at kunne komme helt af med den. En mulighed er dog, at man søger om tilladelse til udsætning af den naturlige danske flodkrebs (*Astacus astacus*). Der kan endda ydes tilskud til udsætninger af flodkrebs efter krone til krone princippet. For at en eventuel udsætning af flodkrebs ikke skal være spildt, bør man starte med, at få undersøgt hvorvidt der er krebsepest i søen. Der findes flere metoder til at afgøre dette på. Det er nemlig heldigvis langt fra alle søer med signalkrebs, at der også findes krebsepest. I søen Nydam, hvor der også er signalkrebs, blev der ikke konstateret krebsepest ved den seneste undersøgelse.

En udsætning af flodkrebs vil ligeledes ikke forhindre et fremtidigt krebsefiskeri, da flodkrebsen netop må fiskes i august og september (både hunner og hanner).

Et par forslag

Resultatet af fiskeundersøgelsen tyder på, at i har noget nær den optimale fordeling af rovfisk, værende større aborrer og gedder, i forhold til mængden af karpefisk (skaller, rudskaller mm.). Det kan tage mange år for en aborre at opnå en størrelse på over 30 cm. Derfor bør i overveje at kunne sikre fiskebestanden i forbindelse med hårde isvintre. Det vil formentlig ikke kræve andet end en enkelt pumpe placeret i den dybde ende af søen. Af hensyn til skøjteløb vil området omkring pumpen af sikkerhedshensyn dog skulle afspærres.

Sagen er den, at en hård isvinter ikke nødvendigvis rammer alle fiskearter lige hårdt og man risikerer simpelthen, at hele fiskesammensætningen ændrer sig i retning af en dårligere tilstand. Jeg kan læse af jeres referater, at der fortsat er øget fokus på at begrænse spildevandsoverløb i forbindelse med kraftig nedbør og når der beskæres vandplanter, bliver de afskårne plantedele fjernet fra søen. Begge ting er med til at nedbringe mængden af næring i søen, så bliv endelige ved med det.

Måling af sigtddybden henover sommeren kan være en nem, god og billig måde at holde øje med om søen er på vej mod en mere klarvandet tilstand eller om den bliver mere uklar. Hvis søen f.eks. bliver mere og mere uklar, så er det muligt at sætte ind med forskellige tiltag. Jeg kan se, at søen i hvert fald tidligere i perioder har haft meget uklart grønt vand i sommerperioden, men at den umiddelbart er blevet mere klarvandet i de senere år. I forhold til at få målt sigtddybden kan man tilmelde sig som vandmiljøagent og få tilsendt en gratis secchi-skive til at måle sigtddybden med.

Af ren og skær interesse vil jeg, såfremt tiden tillader det, gerne lave en lidt større fiskeundersøgelse i sommeren 2021, så alle fiskearter kan blive registreret og vi kan få et endnu mere præcist billede af fiskesammensætningen.

I er velkomne til at rette henvendelse, hvis i har spørgsmål eller lignende.

Vh

Marcus Krag
Københavns Universitet
Statens Naturhistoriske Museum
Universitetsparken 15
2100 KBH Ø
mkrag@snm.ku.dk
35321046